THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY 1924
JEWISH CANADIAN DAILY
Circulated All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש
אינאפהענגיג
נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע גיט
פרייהייט פון אויסדרוק
צו אלע שיכטן.

VOLUME XI No. 4074 | TORONTO SUNDAY JANUARY 6 1924 | כט טבת פרשת בא תרפ"ד. | טאראנטא, זונטאג דער 6־טער יאנואר, 1924. | PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

ווילקאמען דעלעגיאטען

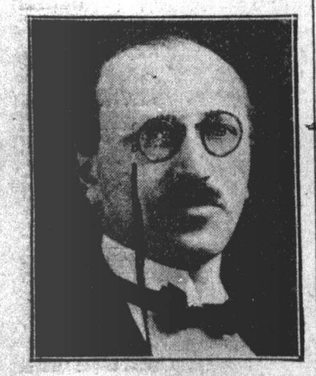

ל. פיטש, — ווייס־פרעזידענט.

מ. געלבער
פרעזידענט פון דער סענטראל דיוויזשאן, וועלכער ערעפענט די קאנווענשאן.

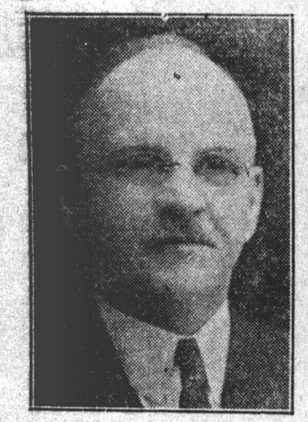

פרעמיער פוירגוזאן
פון אנטעריא, וועלכער וועט רעדען ביי דער ערעפנונג.

פראפעסאר חיים ווייצמאן
דער עהרענגאסט פון דער קאנווענשאן.

חיים ווייצמאן

פון א. צ. ראמאנאווסקי (לאנדאן)

—)::0::(—

די ציון פאהן האט ער אין דער פריהסטער יוגענד אויפגעהויבען. מיט דבקות איהר געטראגען דורך פייער און וואסער. ווי אלע אידישע קינדער, האט ער אויף ירושלים דריי מאל א טאג געבעטען. פאר איהם איז דאס ווענינ געווען. נעזעהן האט ער, אז זיין דור איז דער לעצטער פון שעבוד און איז דער ערשטער פון דער גאולה. האט ער געזוכט זיין דור צו דערהויבען, אז עס זאל דערבראכט ווערען די גאולה שלמה.

זיין געבורט איז געווען צווישען זיין פאלק. דער טוי פון אידישקייט איז קיינמאל נים אפגעווישט געווען פון זייגע ליפען. וואו ער איז געקומען האט ער דעם נאמען פון אלהי ישראל גרויס געמאכט. ארץ ישראל איז זיין גרויסקייט, און ארץ ישראל איז זיין שעהנקייט! אזוי איז ער באשטימט געווארען פון זיין קינדהייט אנצוהויבען א גרויסען גאולה קאמפיטעל. ער זאל דארפען דורכטראגען די חבלי לידה אין זייער גאנצער ביטערקייט.

דר. חיים ווייצמאן איז דער גרעסטער אידישער נאמען צווישען די לעבעדיגע פון אופזער דור. ער איז נים געקומען צו אונז מיט אן איבערראשענדער גאונות. ער איז געוואקסען ווי א גאלדענע פרוכט אין כרם פון בית ישראל. זיין גרויסקייט און באריהמטקייט איז צו איהם געקומען בהדרגה, שטופענווייז. מיר האבען געזעהן ווי דער געטליכער פונק האט אין איהם געגליהט בעת ער איז געווען א באשיידענער סטודענט. דאן האט שוין זיין וואהרע געווארימס די אידישע פארפרוירענע הערצער. דאן האט ער שוין מחזיר למוטב געווען אידישע נשמות, וועלכע זענען פארבלאנדזשעט געווארען פון זייער שטאם.

מיר האבען געזעהן ווי זיין זון שיינט אויף אויף ציוניסטישע קאנגרעסען. ער האט נאך דאן קיין גבורה נים געהאט די גרויסע באוועגונג אויף זיינע פלייצעס צו טראגען. ער האט אבער מיט זיין פייערדיגע הארץ די באוועגונג געלייטערט. ער האט פון איהר א טייל אפגעזונדערט, און דער טייל איז געווארען דער גייסטיגער יסוד פון דער גאנצער באוועגונג. דער טייל איז געווארען דער קאנצענטראציאנס פונקט. פון איהם זענען אויך שטיקלאך אפגעשמאלצען געווארען, און די שטיקלאך זענען געווארען אויך וועלטלאך פאר זיך. דער גאנצער ראדיקאלער פליגעל אין ציוניזם קאן באטראכטען פאר זיין אנפאנג יענעם טאג ווען דר. ווייצמאן האט די באריהמטע פראקציע געגרינדעט.

מיט'ן פאקעל פון ארץ ישראל איז דר. ווייצמאן געשטאנען איבער אלעמען. קיין זאך האט איהם נים געקענט באפרידיגען אהן ארץ ישראל. ווען עס איז געקומען דער אונגארן שטראם מיט אלע זייגע נאכוועהענישען, האט שוין געהאלטען דער הערביי, אז דר. ווייצמאן זאל כליי בען אייגער אליין אויפ'ן פעלד אין מערב אייראפא. עס איז שוין אזוי ווייט געקומען, אז צוליעב דעם אונגאנדיסטישען איינפלוס אויף ציוניסטישע מיטינגען האט מען איהם געשטערט זיין גרויסען און פייערדיגען ווארט צו לאזען הערען. מען האט מורא געהאט דאן, אז זיין ארץ ישראל פאליטיק זאל די העמאלטדיגע פאליטיק נים איבערפיהרען. דער אונגארן שטראם איז געווען גרויס און שטארק, עס זענען אזוי פיעל קאנוואלסיווע מאמענטען פארגעקומען צוליעב גיהם אין אידישען לעבען. כמעט איז נעד אליין איז דר. ווייצמאן געשטאנען צווישען די גרויסע איינפלוסריכע כחות פון פאלק מיט זיין רייגער ארץ ישראל פאהן, די ציוני ציוניסטישע, ווי זי איז אין דער טעריטאריאליסטישער בחלה באצייכענט געווארען. ער איז געשטאנען און געווארט פאר'ן גינסטיגען מאמענט. פון אלע זייטען האבען געשטורעמט די געגנערישע כחות, דאס אידישע לעבען איז צוטרייסעלט געווארען כמעט ביז'ן יסוד, ווי העלישע פייערען וואלטען דארטען געווילדעוועט. די גאנצע וועלט איז שוין כמעט צו ענג געווארען פאר אידען צו רעטען זיך פון אונטערגאנג.

דר. ווייצמאן איז געשטאנען מיט איבערמענשליכע עקשנות מיט דער ארץ ישראל פאהן, אויף א קליין וויספעלע, צווישען די אלע שטורמענדע כוואליעס, און געשריען: „ארץ ישראל! דארט ליגט די חילף!". ער האט זיין פאזיציע נים אפגעגעבען, אזוי ווי קאלומבוס, אין די ערגסטע מאפענטען פון ענטוישונג. די ווילדע כחות האבען געברילט, ווי די צוישטע וועלף אין די געדיכטע פינסטערע סוף חודש'דיגע נעכט. עס האבען אויך רוהיג נים געלאזט די אינווענינסטע כל המינים פארזארגער. פון אלע זייטען האט מען געשריען און געלויערט: „העלפט, העלפט! איז שוין גאט'ס רחמנות אונטערגאנגען? דר. ווייצמאן איז געשטאנען מיט די אויגען אויסגעשטרעקט צו ציון און אלע אויף דארטען אנגעווען.

זיין פאהן האט געווינט!

אז די וואסערען פון דעם נייעם מבול צרות זענען איינגעשטילט געווארען אביסעל, און מען האט שוין ערגעץ געזעהן א לעבעדיגען אנהאלט צווישען די קאכעדיגע כוואליעס, איז דער ערשטער באגריף פון א ניי לעבען געווען די גרויסע בשורה פון ארץ ישראל, וועלכע איז געקומען דורך דער באלפור דעקלאראציע. די בשורה טובה איז צושפרייט געווארען איבער דער אידישער וועלט, און וואו נאך די מים הזידונים האבען נאך א שם ושארית איבערגעלאזען פון ישראל, איז די באלפור דעקלאראציע אויפגענומען געווארען ווי א שאל פון שיפר של משיח.

די באלפור דעקלאראציע האט געוויס אין זיך דעם זכות פון גאנצען כלל ישראל. מען קאן אבער אהן איבערטריבונג זאגען, אז „שקל ווייצמאן כנגד ששים רבוא". ער האט אזוי פיעל זכות ווי דער גאנצער רבים. דער פארווירקליכער פון אן אידעע איז גלייך איינער אליין אין חשיבות ווי אלע די וואס האבען די אידעע אין זייערע הערצער דורכגעטראגען.

די באלפור דעקלאראציע איז אבער נאך נים אלעס. זי איז די זרעה, וואס ווערט יעצט קולטיווירט דורך דער גרויסער אונערמיידליכער ארבייט פון דר. ווייצמאן. יעדער שעה, יעדער רגע, ווהט עפעס איצט פון גרויסען כח היצור, וואס ווייצמאן באזיצט אלס דער פיהרער און ערמיטיגער פון דער גרויסער באפרייונגס־אורעה.

דר. חיים ווייצמאן איז איצט א בן חמישים, ער איז געקומען צו דער צייט ווען א מענש ווערט א בעל עצה, „בן חמישים לעצה". ווי הימלישע נויטיג עס איז איצט די עצה פון אן ערפאהרענעם פיהרער, ווי דעם חבלי לידה קאפיטעל אריבערצולעבען, אז מען זאל שוין קאנען אנהויבען די ארבייט פון בלויז אקעדראן און זעען, און עס זאל זיך שוין נים נויטיגען צו האלטען דעם שווערד אין האנט.

עס איז סימבאליש ווי דר. ווייצמאן האט אין די לעצטע פאר צעהנדליג יאהר צוגעפאסט זיין צייטס־עלטער, לויט די נויטבארארבייט פון די גאולה מאמענטען. ווען ער איז געווען א בן ארבעים, אין ימי בינה, האט ער דאן אנגעהויבען אייסצוארבייטען דעם גרויסען פלאן ווי אזוי די באלפור דעקלאראציע צו דערנעהנטערען. מען האט געדארפט דאן באזיצען בינה צו קענען פון איין זאך אפלערנען א צווייטע, זיין א „מכין דבר מתוך דבר", און האבען א שארפען בליק צו זעהן די השתלשלות פון געשעהניסען און פאסירונגען, אז מען זאל קיין טעות נים האבען אין חשבון, און מען זאל נים ארויפלייגען די גאנצע האפענונג „על קרן הצבי"...

די ימי בינה פון דר. ווייצמאן האט אונז געגעבען דעם גאלדענעם אנפאנג. זיינע ימי עצה וועלען אונז ארויספיהרען אויף די ליכטיגסטע טראקטען פון דער אנקומענדער גלאדרייכער צוביליהונג.

דר. ווייצמאן האט ביי דער פייערונג פון זיין געבוירטסטאג אין ציוניסטישען בוירא אריינגעבראכט אן עצבות־דיגע נאטע און פייערליכע שטימונג. עס האט זיך איהם אזוי טיעף דיהרענד געדרעט: „מען איז שוין א בן חמישים און די ארבייט האלט נאך ביים אנפאנג. צו שניידען די פרוכטען איז נאך אזוי ווייט!"

דאס פאלק ישראל קאן מאכען א קפיצת הדרך. מיר ווייסען פון „בעתו אחישנו!" מיר קאנען מיט דער גרויסער אנשטרענגונג ווי עס נויטיגט זיך אזוי דערנעהנטערען דעם קץ. אז פון די ימי עצה זיינע בין די ימי זקנה, ווען ער וועט ווערען א בן ששים, זאל שוין די גאולה און זיין אויס'ן מיטען הימעל. און ער זאל שוין האבען די פארהערליכונג פון א פאלק, וועלכע איז שוין טייל־ווייז באפרייט און טייל־ווייז אויס'ן שוועל פון דער באפרייאונג.

די אידישע געשיכטע איז הייליג. אלע וואס האבען אין איהר מיטגעווירקט און זייערע נעמען האבען פון איהר ארויסגעשיינט, וועלען צווישען די הייליגסטע אידישע נעמען פון דער מארערנער צייט.

זיין לעבעדיגע ליכט וועט נאך אונז פאר פיעלע עצהנדליגער יאהרען לייכטען און ווארימען.

א. דזשיי. פרימאן
פרעזידענט פון דער קאנאדער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

א. לעווין, — טרעזשורער.

לעאן גאלדמאן, עקזעקוטיוו סעקרעטאר פון דער קאנאדער ציון ארגאניזאציע

דר. ווייצמאן קומט היינט פרי

דר. חיים ווייצמאן קומט היינט 8.30 פריה אויף יוניאן־סטייישאן. פאר־שטעהער פון קאנווענשאן - קאמיטעט און מיטגלידער פון די „בני ציון" וועלען איהם באגעגענען.

עס איז געווען באריכטעט, אז מיט איהם וועלען אויך קומען דר. רופין אין ליפסקי. עס האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז עס איז פאר זיי אונמעגליך צו קומען.

פראגראם
פון דער 19־טער ציוניסטישער קאנווענשאן

זונטאג 2 אזייגער.
ערעפנונג אין מעסי האל, — מר. משה געלבער.
רעדנער: — א. דזשיי. פרימאן, פרעזידענט פון די קאנאדער ציוניסטען.
לואיס פיטש, וויצע־פרעז.
פרעמיער פוירגוזאן, — באגריסונג.
מעיאר מעגוויער, — באגריסונג.
דר. חיים ווייצמאן, — אפיציעלע ערעפענונג.

זונטאג 8 אוועגנט.
ערשטע זיצונג אין קינג עדווארד האטעל. קריסטאל־באל רום.
באריכט פון דער קרעדענשעל קאמיטע.
ערוועהלונג פון קאמיטעען:
נאמיניישאן קאמיטע.
רעזאלוציאנס קאמיטע.
ארגאניזאציאנס קאמיטע.
פארלעזונג פונ'ם פראטאקאל פון דער לעצטער קאנווענשאן אין אטאווא.

מאנטאג 9.30 פריה.
קארעספאנדענטן.
פינאנציעלער רעפארט אפגעגעבען דורך א. א. לעווין, טרעזשורער פון די קאנאדער ציוניסטען.
רעבאטע.

2.30 נאכמיטאג
באריכטען פון די דיוויזשאנס:
איסטערן דיוויזשאן, ל. פיטש.
וועסטערען דיוויזשאן, ה. י. ווייל־דער.
סענטראל דיוויזשאן, משה געלבער.

מאנטאג 8 אוועגנט
א באנקעט לכבוד דר. חיים ווייצמאן, אין קריסטאל באל רום, קינג עדווארד האטעל.

דינסטאג 9.30 פריה
נאציאנאל פאנד באריכט, דורך הרב י. ל. זלאטניק.
אידישער קאלאניאל באנק באריכט. דורך כ. שיפער.
רעזאלוציעס.
דעבאטע.

דינסטאג 1 אזייגער
לאנטש אין פרימראז קלוב לכבוד דר. חיים ווייצמאן.

2.30 נאכמיטאג
אלגעמיינע געשעפטס פארהאנדלונג.
וואהלען.
שלום פון דער קאנווענשאן.

מיטוואך בייטאג
הדסה קאנווענשאן אין באנקעט האל, קינג עדווארד האטעל.

מיטוואך אוועגנט
הדסה לאנטשאן, אין פרימראז קלוב.

סיטי האל דעקאריירט לכבוד קאנווענשאן

די שטאדטישע פארוואלטונג ווייזט ארויס דעם נויטיגען כבוד צו די פארטרעטער פון דער קאנאדער ציוניסטישער ארגאניזאציע וועלכע האבען זיך איצט פארזאמעלט אין שטאדט צו דער נייגצעענטער ציון־קאנווענשאן. דער סיטי האל איז דעקאריירט מיט א גרויסען אויפשריפט: „ווילקאמען דעלעגאטען" אין מיט אידישע און ענגלישע פאהנען.

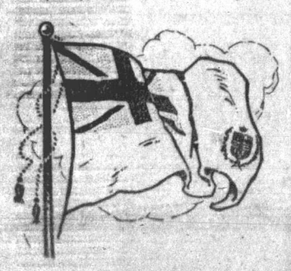

נייעס אויף זייט 3

צו דער 19־טער ציוניסטישער קאנווענשאן